

SLOVENEK

== Velja po pošti: ==
za celo leto naprej .. K 30.—
za en mesec .. „ 2-50
za Nemčijo celoletno .. „ 34.—
za ostalo inozemstvo .. „ 40.—
V Ljubljani na dom:
za celo leto naprej .. K 28.—
za en mesec .. „ 2-30
V spravi prejemam mesečno .. „ 2.—
== Sobotna izdaja: ==
za celo leto .. „ K 7.—
za Nemčijo celoletno .. „ 9.—
za ostalo inozemstvo .. „ 12.—

== Inserati: ==
Enostolpna petstvarica (72 mm
široka in 3 mm visoka ali nje
prostor)
za enkrat .. „ po 30 v
za dva in večkrat .. „ 25 „
pri večjih naročilih primeren
popust po dogovoru.
== Poslano: ==
Enostolpna petstvarica po 60 v
Izbija vsak dan izvenem
delje in praznike, ob 3. uri pop.
Redna letna priloga vojni red.

Uredništvo je v Kopitarjevi ulici št. 6/III.
Rokopisi se ne vračajo; nefrankirana pisma se ne
sprejemajo. — Uredniškega telefona št. 74. —

Političen list za slovenski narod.

Upravištvo je v Kopitarjevi ulici št. 6. — Račun
poštne hranilnice avstrijske št. 24.797, ograde 28.511,
bosn.-herc. št. 7563. — Upraviškega telefona št. 188.

Iz državnega zbora.

Dunaj, 28. nov. 1917.

Stadlerjev odpad od jugoslovanske deklaracije.

Kakor smo že včeraj poročali, sta došla na Dunaj zastopnik bosanskih Hrvatov katoličanov dr. Sunarič in zastopnik Srbov D. Dimović. Prišla sta, da se z jugoslovanskimi delegati skupno posvetujeta o bosansko-hercegovinskih razmerah, ki pridejo na razpravo v delegacijah.

Stadlerjev odpad od jugoslovanske deklaracije je ostal popolnoma osamljen. Oni, ki so podpisali Stadlerjevo izjavo, so večinoma uradniki, nekaj rezervnih oficirjev in taki, ki so iz javnih ozirnov oproščeni vojniške službe.

Deprimujoč vtis je napravilo celo na najožji Stadlerjev krog, da sta uredništvo »Hrvatskega Dnevnika« prevzela dva oficirja v uniformah, ki še sedaj delata aktivno vojaško službo. To sta: dr. Pilar kot nadporočnik-avditor in dr. Pavičić kot adjutant pri brigadnem poveljstvu.

Vsakdo sklepa iz tega, da se je Stadlerjev izstop izvršil na vpliv od vlade, ki je v zadnjem času šla Stadlerju glede njegovih dolgov zelo na roko. Odkupila mu je nekaj hiš, s kupnino katerih je plačal vse dolgov, ki so znašali več milijonov kron. To je treba povedati, da se v Stadlerjevem koraku ne bodo iskali idealni nagibi.

S tem, da Stadler zahteva Istro in Dalmacijo, je dualizem ravno tako tangiran, kakor če bi bil zahteval še Slovenijo. Dualizem je ravno tako ovira za Istro in Dalmacijo. Zato je jasno, da bi Stadler bil pripravljen prepustiti tudi ti dve deželi svoji usodi, da se izpolni želja mažarskih mogotcev.

Jugoslovanski delegati pri Czerninu.

Jutri ob 6. zvečer so povabljeni k Czerninu jugoslovanski delegati dr. Čingrija, dr. Korošec, dr. Laginja in Fon na razgovor o delegacijskih zadevah. — Češki in ukrajinski delegati so povabljeni k Czerninu za petek. — Jutri popoldne se bo vršilo skupno posvetovanje jugoslovanskih, čeških in ukrajinskih delegatov.

X X X

Zbornična seja.

Danes je zbornica s 184 proti 112 glasovom v imenskem glasovanju sprejela predlog proračunskega odseka, ki se glasi:

»Poslanska zbornica poročilo kontrolne komisije za državne dolgov je z obžalovanjem sprejema na znanje. Poslanska zbornica graja držanje iz poslanske zbornice izvoljenih članov kontrolne komisije za državne dolgov od leta 1914. dalje.«

Člani komisije radi tega ne bodo odstopili, ker zbornica je s tem sklepom protestirala v prvi vrsti proti tedanjemu Stürgkhovemu nasilnemu režimu, ki ga je včeraj celo minister Wimmer obsojal. — Češki svaz je glede Mastalka, ki je član te komisije, že odločil, da Mastalka nima povoda odstopiti, ker ni bilo glasovanje naperjeno proti njemu. Enako je sklenil Jugoslovanski klub glede dr. Jankoviča, ki ga krivda zadene toliko manj, ker je vstopil v komisijo šele tekom vojske in še to le kot namestnik za obolelega poljskega poslanca Kozłowskega.

Nato je zbornica prešla na davek na vojne dobičke.

Poslanec Steinwender je kot poročevalec zastopal stališče zbornice. — Nemški nacionalci Hummer je utemeljeval svoj manjšinski predlog. Socialni demokrat Schiegl je zaklical pri tem Maliku: Tekate za gosposko zbornico. — Hummer je zaklical v odgovor: »Poznam prilike, ko so socialni demokrati še mnogo bolj tekali za gosposko zbornico. To je bilo pod Stürgkhom in celo v strankarske namene.« Nastal je strašen vihar. Nemški nacionalci in socialisti se zmerjajo. Socialist David zakliče nacionalcu dr. Wichtlu: »Vi, izkoriščevalci mladine! — Dr.

Wichtl: »Kaj hočete s tem reči? Za svoje šole zahtevate, da podpisujejo 17- in 18-letni fantje pogodbe ter jih potem tožite.«

Nato je zbornica razpravljala o vojnem davku. Govorili so poslanci Hillebrand, Miklas, Langenhan ter finančni minister baron dr. Wimmer. Med govorom poslanca Hummerja je prišlo zopet do burnih nastopov.

Prihodnja seja jutri.

X X X

Zaupnica Jugoslovanskega kluba dr. Jankoviču.

Jugoslovanski klub je imel danes sejo, v kateri je soglasno izjavil z ozirom na današnje glasovanje klubovih članov za predlog, naj se poročilo kontrolne komisije za državne dolgov vzame z grajo na znanje, da to ni imelo osebnosti proti klubovemu članu dr. Jankoviču, ki je tudi bil član te kontrolne komisije (kot namestnik je bil v komisijo poklican šele v teku vojske), da mu je temveč klub ohranil popolno osebno zaupanje.

X X X

Za slovenske železničarje.

Posl. dr. Korošec in tov. so vložili interpelacijo na železniškega ministra radi dopustov politično osumljenih železničarjev.

Uprava Južne železnice je maja 1916 z zaupnim odlokom na podrejena službena mesta ukazala, da železniški uslužbenci, ki so bili na predlog vojaške oblasti odtegnjeni iz svojih službenih mest, ne dobe nobenega dopusta; rečeno je v dotičnem odloku naravnost, da se počitek »an die politisch Bedenklichen« (politično sumljivim) sploh ne dovoli. Le prav izjemoma se sme to zgoditi, ali pod okoliščinami, ki odpirajo na široko vrata podrejenim organom za preganjanje in šikanje.

Železničarji so sicer dosegli avgusta 1917 olajšave v tem oziru, toda neznatno. Vse te odredbe so za uslužbenca poniževalne, krivične, protipogodbene in nesmiselne. Zato interpellanti vprašajo železniškega ministra, ali so mu ti odloki znani in ali je pripravljen te razmere takoj odpraviti.

X X X

Poslanca Roškar in Brenčič sta vložila interpelacijo radi rekvizicij krompirja, sena in zrnja v ljutomerskem okraju. — Posl. Fon je interpelliral radi tega, ker na postajah jemljejo beguncem, ki se vračajo, živila, katera so sami z lastnimi rokami pridelali.

X X X

V pogodbenem odseku je danes izjavil posl. dr. Laginja, da bodo jugoslovanski poslanci iz načelnega državnopravnega stališča glasovali proti pogodbi.

V zdravstvenem odseku so odklonili cesarstvo naredbo o dopolnilnem zdravljenju in šolanju ranjenih in bolnih vojakov. Sprejela se je nova postava, ki bo koristila tudi onim invalidom, ki so že odpuščeni iz vojaške službe. Poročevalec je dr. Jankovič.

X X X

Soglasje z deklaracijo z dne 30. maja 1917 so sporočile v roke Jugoslovanskega kluba nadalje sledeče občine: Mesto Lož, Jarše pri Kamniku, Ajdovščina, Kapele, Jesenice, Vrhnika, Višnja gora, Cerknica, Adlešiče, Griblje, Čepļane, Volčji potok, Trzin, Mengeš, Radomlje, Dolsko, Nasoviče, Moste, Šmarje pri Ljubljani, Leskovec, št. Vid pri Zatičini, Zagorica, okr. Litija; enako tudi duhovščina trnovske dekanije na Kranjskem. — Za izraženo soglasje se Jugoslovanski klub zahvaljuje tem potom mesto posebnega dopisa vsem občinam.

X X X

Peticije proti uvedbi vinskega davka so poslale Jugoslovanskemu klubu občine: Baderna, okr. Poreč, Istra, Roč, Materija, Sečovo, Takačevo, Višnjaves, Vrabče, Vodranci, Vipava, okr. Postojna, Sv. Mohor.

okr. Rogatec, Partinje, Moravci, Ciglenec, Spod. Gašteraj, Zamarkova - Lormanje, Sulzta, Sv. Anton v Slov. gor., Radislavci, Iljaševci, Sv. Martin pri Vurberku, Pesnički dvor, Vrtiče nad Mariborom, Križevci, Grabonoš, Sv. Marjeta na Pesnici, Terbegovci. Klub je peticijo vložil po poslancih, ki zastopajo okraje posameznih občin, kar naj vzamejo na znanje mesto posebnega obvestila vsem posameznim občinam.

Pomoč razdeanim krajem na Goriškem.

Stotisoči najkrepkejših moških sil je pomagalo razdirati vasi in polja in vinograde in pota na Goriškem. Tisoči in tisoči najhujših strojev jih je z njimi vred pustilo in ugonabljal. Razdejanje in škoda je neizmerna. Ljudje si sami nikdar ne bodo mogli opomoči. Država, ki vojsko vodi, mora tudi popraviti, kar je ona tukaj z vojsko končala. Delo se bo poznalo le, če pride stotisoč in stotisoč delavskih moči, ki bodo čistili razvaline, ceste, polja, vinograde in vrtove. Te delavske moči imamo pri vojnih ujetnikih. V Gorici jih je sedaj par tisoč, ki pa — žal — dobivajo strašno malo hrane, da bi mogli z veseljem in uspešno delati. Toda poprava goriške okolice je mnogo bolj potrebna, kakor pa poprava Gorice same. Gorica živi od okolice! Torej mora biti najprej upostavljena okolica, da bo Gorica mogla shajati in da postane neodvisna od aprovizacijskih komisij. Ljudstvo v Gorici ne more živeti od mesta nikdar; pač pa živi okolica od svoje zemlje, zato zopet treba poskrbeti, da se begunci čim prej vrnejo v svoje vasi. Tako ne bodo v breme onim, med katerimi sedaj živijo!

Na tri strani je pomagano, če se najprej okolica zopet upostavi:

1. Gorici, ki bo lahko prehrano dobivala od okolice;
2. Ljudstvo v okolici, ki bo samo toliko pridelalo, da drugim ne bo več v breme;
3. Ljudem, med katerimi bivajo sedaj begunci, oziroma od katerih dobivajo prehrano; tudi Gorica bi v tem slučaju nehala biti v breme drugim ljudem!

To so zelo važni razlogi, ki nujno zahtevajo, da se najprej upostavi okolica, in šele potem Gorica!

Zato pošljite stotisoče na Goriško, da bodo pod vodstvom županov in gospodarjev čistili hiše in polja; da bodo prirejali material in zidali. Država pa daj popolno odškodnino za neizmerno škodo pri hišah, pri izgubljenem privatnem imetju: pohištvo, obleke, perilu, orodju itd. — To je pot, ki jo z vso pravico pričakujemo od države, ki je z vojsko, katero ona vodi, Goriško razdejala. Prepričani smo, da bodo odločujoči činitelji delo takoj začeli. Mi nočemo biti več begunci, mi hočemo biti doma; gospodarji na lastni zemlji!

Zanimivosti iz Bosne.

Posebni dopisnik piše iz Sarajeva zagrebškimi »Novinam«: Že davno so govorili v Sarajevu, da bo izšla v »Hrvatski« nova izjava, ki jo sestavi bosanska vlada, samo da sejejo razdor. Burian in Sarkotić sta rabila za delegacije izjavo iz Bosne proti jugoslovanski deklaraciji z dne 30. maja, da moreta reči: Bosna je proti združitvi s Slovenci in sploh proti politiki Jugoslovanskega kluba. Ali Bosna je potom »Hrvatskega Dnevnika« dnevno izjavljala, da se hoče boriti za življenje in smrt proti sovražnikom našega narodnega in državnega ujedinjenja. Bosna je kot en mož podpisala deklaracijo. Hrvati so podpisovali, mohamedanci so vsi za njo razen šerifa Arnautovića, pa tudi Srbi so se izjavili za njo. (Konfiscirano.) Dr. Ivo Pilar, tuzlanski odvetnik, a sedaj nadporočnik avditor v Sarajevu, se je ponudil. Pilar je skoval celo zaroto, on je pripravil bombo, on je sestavil izjavo, on je napisal uvodni članek, on je nagovoril prevzvišenega gospoda nadškofa dr. Stadlerja, da podpiše obelodanjeno izjavo, on je potisnil nesrečni aparat v roke nadškofu, a ta ga je vrgel med Hrvate ne vedoč kaj ima v roki.

Kako je prišlo do podpisa?

Zli duh dr. Pilar je letal okoli nadškofa Stadlerja skoro vsak dan. Posrečilo se mu je najpopreje izolirati nadškofa od poštenih Hrvatov tako, da je izgubil dr. Stadler v zadnjem času zaupanje v svoje najbližje in najboljše prijatelje. Pilar je delal kot da se je izpreobrnil iz liberalca v dobrega katolika, hvalil se je, da ima že leta in leta načrt za ujedinjenje in sedaj vidi, da je ta načrt najbližji uresničenju. On je baje stari pravaši, pozna razpoloženje na Dunaju in ima dobre informacije od vlade. Samo nadškof naj na to pristane in stvar je gotova. Avstrija ne bo pustila Slovencev, a končno so nam Slovenci le soroden narod, sedaj pa v zvezi s Čehi, ki so naši sovražniki. Končno ne smemo pričakovati veliko pomoči od Slovencev in ker, ako so kaj veljali dokler je bil Krek živ, sedaj Kreka ni več. Pilar je nadalje prepričeval dr. Stadlerja, da se za Hrvate na Reki, v Istri, Medmurju, Bački in Banatu ni treba koristno zavzemati, ker ves svet ve in priznava, da pripadajo Ogrski. Dan za dnevom je zahajal Pilar v vojaški obleki v nadškofijski dvorec in vsaki-krat je odhajal zadovoljen in javljal višji instanci, kako stvar napreduje. »Hrvatska«, ki smejo nota bene brati le častniki, je bila ventil. Nedavno je javila, da bo še zadnjič poskušala, da se bo spreobrnil »Hrvatski Dnevnik«, sicer se pa že itak nabira denar za nov list.

Kdo je še zahajal zadnje dni pogostokrat k nadškofu? Vladni uradniki Meštrić, Milčević, Horvatić, ravnatelj banke Vrinjanin in Hormann. Ti ljudje so vedeli že pred 20. novembrom za izjavo. Drugi niso mogli najti nadškofa nikoli samega (konfiscirano). Tisti, ki so izjavo podpisali, so pozabili na dosedanje goljufije, pozabili da podpisujejo obsodbo hrvatskemu narodu, da podpisujejo vse obsodbe proti našemu narodu. (Konfiscirano.) Pozabili so, da so prešli časi prošnji in beračnji, odgoditve boja, dokler nas vseh ne pobijejo in da je danes čas bojev za naše narodne pravice in za naše ujedinjenje, ko so hekatombe naše moči, našega narodnega jedra, umirale na bojiščih. Pozabili so, da se »Hrvatski Dnevnik« že 6 mesecev bori za jugoslovansko deklaracijo v svojem imenu in v imenu vsega ljudstva v Bosni, pozabili so socialnoco poslano »Zadružni Zvezi« o priliki smrti dr. Kreka. Pravijo, da jih je 51, ki so podpisali. Ali kakor niso oni, ki so podpisali jugoslovansko deklaracijo, nastopili javno, ker bi jih vlada preganjala, tako tudi teh 51 ni smelo v javnost, ker bi jih ljudstvo kamenjalo. — Vlada pa jih bo še nagradila, ker ve za imena teh ptičev.

Kdo je sestavil in napisal izjavo?

Pilar je sestavil izjavo in članek. Izjava je, kakor se zdi, nekaj popravljenega, toda članek ne. Zelo zanimivo in poučno bi bilo izvedeti podrobnosti o izjavi in članku. Napisana sta s pisalnim strojem v vladnih uradih, zvezana skupaj z rdeče-rumeno nitjo. Poslano je vse to bilo tudi nekaterim nemškimi listom, tako je moglo iziti že dne 20. novembra; gotovo je, da je to prejel tudi minister Burian.

Častniki urejajo »Hrvatski Dnevnik«.

Uredništvo »Hrvatskega Dnevnika« ni moglo proti svojemu prepričanju uvrstiti in obelodaniti izjave in zato je takoj odstopilo. Tudi tu je bilo prizorov in še kakšnih. Lastnik lista je zahteval, da morajo izjavo obelodaniti in odslej v smeri te izjave pisati proti Jugoslovanskemu klubu. Uredniki so zapustili uredništvo, a vstopili so v uredništvo in pričeli urejati »Hrvatski Dnevnik«, ki je prenehal biti glasilo Hrvatov v Bosni — čujte in strmite! — dr. Ivo Pilar v vojaški uniformi, dr. Ivica Pavičić, poročnik avditor v vojaški uniformi, in tretji dr. Josip Vancaš.

Hrvati so sedaj brez lista. Ustanoviti nameravajo nov dnevnik, in če to ne bo mogoče pa tednik. »Hrvatski Dnevnik« vračajo naročniki in bo kmalu propadel, ako ga vlada denarno ne podpre.

Darujte za dr. Krekov spomenik!

Z bojišč.

AVSTRIJSKO URADNO POROČILO.

Dunaj, 28. nov. Uradno:

Nikjer posebnih dogodkov.

Načelnik generalnega štaba.

NEMSKO URADNO POROČILO.

Berlin, 28. nov. Veliki glavni štab:

Vojna skupina kraljeviča Rupreta Bavarskega.

Na Flanderskem so od opoldne živahno streljali s topovi med gozdom Houthouster in Zaandvoorde; pri Paschendaale so zvečer zelo besno streljali.

Na obeh straneh Scarpe so se močnejše borili.

Na bojišču pri Cambrai je uvedlo ostro streljanje, ko je napočil dan, napade svežih angleških divizij na Bournon, Fontaine in na naše sosedne postojanke.

Zahodno od Bourlon so se zrušili v našem ognju sovražni napadajoči valji in oklopni vozovi, ki so se vozili pred njimi. Med Bourlonom in Fontaine je vdrl sovražnik po večkratnih, brezuspešnih navalih v naš obrambni odsek. Bourlon in Fontaine smo začasno izgubili. V ljutih borbah za hiše močno izredčene angleške čete je zadela protisunek naše pehote, ki je obkoljevalno nastopila; drzno vodena je vzela s sijajnim naskokom zopet vasi in vrgla sovražnika nazaj v gozd Bourlon; vjele so nad 200 mož in zaplenile veliko strojnih pušk. Ko se je pričelo temniti, je močno streljanje ponehalo. Krajne borbe pehote so se nadaljevale tudi ponoči.

Bojna skupina nemškega cesarjeviča.

Severnozahodno od Tahure je pustil Francoz ob ponesrečenem podjetju ujetnike v naših jarkih.

Na vzhodnem bregu Moze so dopoldne s topovi močnejše streljali; od opoldne so s topovi le zmerno streljali.

Bojna skupina vojvoda Alberta Virtemberžana.

Severnozahodno od Nomény so prodirali močni francoski oddelki proti naši črti; v borbi moža z možem smo jih odbili.

Prvi generalni kvartirni mojster: pl. Ludendorff.

× × ×

Italijansko uradno poročilo.

27. nov. Včeraj popoldne je sovražnik, potem, ko je ljuto obstreljeval našo postojanko na Col della Beretta vzhodno od doline Brente, napadel s celo divizijo. Boj se je s srditostjo razvil in bi bili branilci, odrezani po zelo ljutom zapiralnem ognju, lahko podlegli številu teh divjih napadov, če ne bi pravočasno prihiteli na pomoč Siciljanci, slavna brigada Aosta (5. in 6. pešpolk), oddelki 94. pešpolka iz Fani (brigada Messina) in alpski bataljon iz doline Brente. Ko so naše čete v teku prešle nevarno cono, so se z neustavljeno napadalno silo vrgle na sovražnika in ga prisilile, da se je s težkimi izgubami umaknil, pri čemur smo ugrabili ujetnike.

Albanija: V noči od 25. na 26. t. m. je sovražnik izsilil prehod čez Osum med Cipanom in Kopkaro vzhodno od Berata in je napadel naše albanske čete ter jih razkropil. Takoj so nastopile naše redne čete, vrgle sovražnika nazaj in mu zadale težke izgube.

28. novembra. Na asijski visoki planoti, v kotlini Primolano, severno od Col della Beretta in pri srednjem Piave so naše baterije skupno z zračnimi skupinami streljale na sovražne čete. Sestrelili smo štiri sovražna letala.

Italijani o bojni črti pri Piave.

Rim, 28. nov. Pritisk na italijansko bojni črto pri Piave postaja vsak dan močnejši. Sodiijo, da je zbranih na Benečanskem 60 avstrijskih in nemških divizij; v rezervi pripravljenih je za glavni udarec 15 avstrijskih in nemških divizij; udarili bodo, kakor hitro prepeljejo težke topove k Piave. Izpraznitev Benetk dokazuje, da je opustilo vojno vodstvo misel braniti črto pri Piave, ki so jo zato nekaj dni tako ljuto branili, da bi v miru in v redu lahko izpraznili Benetke. »Corriere della sera« tudi poroča, da sovražnik z vso silo dela na to, da bi si na južnotirolski bojni črti odprl vrzel.

700.000 beguncev na Italijanskem.

Amsterdam, 27. nov. »Times« poroča, da je šlo preko mesta 700.000 beguncev iz zasedenih italijanskih pokrajin.

Italijani zopet upajo.

Lugano, 28. novembra. »Neue Zürcher Zeitung« je poročala z italijanske meje: Radi uspešnega odpora italijanskih čet pri Piave in v odseku Asiago-Brenta se je navdušenost v deželi zelo dvignila. Upajo, da bodo z angleškim dovozom do bodoče spomladi nadomestili izgubljeno vojno blago. Vsekakor svare dnevniki proti neopravičljivemu oportunizmu z ozi-

rom na neugoden strateški položaj italijanske vojske in ker sovražnik neprenehoma zbira močne sile. Boje se, da se zdaj stoječa vojska bliskovito hitro zopet v premikalno vojsko izpremeni.

Benetke trdnjava?

Lugano, 28. novembra. (Kor. urad.) Francoski listi pravijo, da je Avstrija potoma španskega veleposlanika v Rimu vprašala, ali se smatrajo Benetke za trdnjavo ali ne.

Moratorij na Benečanskem.

Lugano, 28. nov. Trgovinski minister je razglasil za celo Benečansko moratorij, tudi za nezasedeni provinci Verona in Rovigo. Trgovsko zbornico v Benetkah so premestili v Florenco, v Trevi so in iz Bel-luna pa v Rim. Zakladni minister je izdal novih 10 lirske bankovcev za 100, 5 lirske bankovcev pa za 150 milijonov.

Nathan veliki mojster italijanskih framasonov.

Lugano, 28. novembra. (Kor. ur.) Bivši rimski župan Nathan je bil izvoljen za velikega mojstra italijanskega framasonskega reda. V svojem nastopnem govoru je odobril stališče Clemenceaua in Lloyd Georgeja in je obsojal pacifizem.

× × ×

Nevarni notranji položaj na Francoskem.

Bern, 27. nov. »Progres de Lyon« poroča iz Pariza: Notranji minister je poslal vsem prefektom ukaz, naj se spričo trenutnih okoliščin ne odстранijo s svojih mest razen v nujnejših službenih slučajih. Policijski prefekt v Parizu in ravnatelj splošne varnostne policije sta odstavljena.

Zanora francoske meje.

Bern, 28. nov. Poroča se, da bo ostala francoska meja najbrže do konca vojske zaprta.

× × ×

Pomoč Američanov.

Napovedana odločna pomoč Wilsona sporazumu se udeležuje. Dozdaj se je udeležilo hrb največ 200.000 ameriških vojakov. Zdaj prevažajo čez morje več čete, eno divizijo, ki šteje 15.000 do 20.000 mož. Čez morje se vozi v smeri proti Azorom. Kam jih bodo poslali, ali na francosko ali na italijansko bojišče, se še ne vé. Transpote so smelja veliko angleških in ameriških vojnih ladij.

Wilson proti profesorjem miroljubom v Ameriki.

Bern, 27. novembra. Wilson je pritiskal, da so na Columbia-vseučilišču v New Yorku odpustili profesorja Catteli in Dana. Nastopil je tudi proti profesorjem miroljubom na vseučiliščih v Minnesoti, Nebraski, Pennsylvaniji in v Princetoru.

× × ×

Lord Robert Cecil za nadaljevanje vojske.

London, 27. novembra. (K. u.) Blokadni minister Lord Robert Cecil je govoril v Norwichu. Rekel je, da Anglija ne bo varna, dokler ne bo Nemčija popolnoma poražena. Nemški predlog, naj se uvede dvojni zakon, predstavlja Nemčijo v njeni prvi podobi. To je tisti duh, ki ne trdi nobene postave morale in vere, katere bi nasprotovale koristim nemške države. Na zahtevo, naj se ponovi Belgija in odškoduje, Nemčija ni odgovorila. Ako se ta duh ne izpremeni, bi mi postonali zločinski, če bi le mislili, da je s tako državo mogoč trajen mir. Glavni naš vojni smoter je in mora biti: zmaga. Razvoji dogodkov v Rusiji je bil brez dvoma velika nesreča. Moremo le upati, da bo veliki ruski narod še enkrat pokazal, da bi bila brezmešna nada umestna. Ker se je zgodilo v Italiji, ni tako resno. Dasi nam zadara škoda ni malenkostna, naši sovražniki niso veliko pridobili. Ako se bodo, kar vsi upamo, zdaj italijanske armade držale, re mislimo, da so dogodki v Italiji končni izid vojske poslabšali. Najresnejše vračanje je vračanje ladijskega prostora. Zdaj nam lakota še ne grozi, ali če se bo podmorska vojska tako kakor dozdaj razvijala, moremo upati, da bomo vsako nevarnost premagali.

× × ×

Borba za Jeruzalem.

Carigrad, 26. nov. V zbornici je izjavil vojni minister: V Iraku smo nekoliko napredovali. Prepričan sem, da bodo tam naše armade svojo dolžnost storile. V Siriji se je morala otomanska armada nekoliko umakniti, a zdaj se je položaj popolnoma nam v korist zasukal. Danes smo potisnili sovražnika severno od vasi Avaša 15 km nazaj. Mogoči so še nadaljnji uspehi.

Zadnji teden moramo pokazati, da smo 7. vojno posojilo na vsi

Državljanska vojska v Rusiji.

Pogoji ruskega premirja.

Bern, 28. novembra. (Kor. ur.) Komisar za zunanje zadeve vlade boljševikov v Petrogradu je izročil zastopnikom šestih nevtralnih držav v Petrogradu noto, s katero jim naznanja predloge glede na premirje in mir, katere so naznanili veleposlanikom sporazuma. Trockij zahteva, naj se predlogi izročijo vladam osrednjih velešil. Sporazumno z ostalimi nevtralnimi je švicarski poslanik Trockiju potrdil, da je noto sprejel. Švicarski zvezni svet je danes vzel to naznanilo na znanje in sklenil, naj petrogradski poslanstvo poizve podrobnosti o predlogih, ki so se stavili veleposlanikom v Petrogradu.

Petrograd, 28. novembra. (Kor. urad.) Reuter: Krylenko, vrhovni poveljnik boljševikov, je odpotoval na bojišče; prej je še izdal mirovni oklic armadi in mornarici. Boljševiki so zapovedali zapreti bivšega poveljnika moskovskega vojaškega okraja, ki je hotel preoblečen v kmeta pobegniti.

Delna demobilizacija.

Stockholm, 27. nov. (K. u.) Po poročilih iz Haparande je Ljening odredil delno demobilizacijo. Letnik 1899 bodo takoj poslali domov, drugi letniki slede v kratkem. Domov vračajoči se vojaki so morali oddati svoje orožje polkovnemu odboru.

Kongres armadnih poveljnikov.

Rotterdam, 28. novembra. Iz Haparande: Ruska vlada je sklicala kongres vseh armadnih poveljnikov, da se pouči, kako da sidiijo o izvedbi premirja. Kongres bo zboroval na neki točki severne armade.

Severna ruska armada se umika.

Amsterdam, 27. nov. »Daily News« poroča iz Petrograda, da je položaj na severni fronti vznemirljiv. Gospoduje neki lakota. Teden dni niso dobili kruha. Prepečenca je le še za dva dni. Armadni delegatje so ukazali urejeno umikanje, da preprečijo splošen beg in zmedo.

Tudi na dvinski fronti vojaki stradajo; živila so jim malone docela pošla. Boje se nemirov med četami. Namesto potrebnih 100 vagonov prihaja k večjemu po 20 vagonov živila na dan. Na železnihah je nered čimdalje večji. Čete niso mogle v Petrogradu, ker so železniški tiri razrušeni. Sedaj se nahajajo po mestih, kjer ni nobenih živil.

Vlada prepovedala črtam na fronti vsako aktivno delovanje.

Basel, 28. nov. »Daily Mail« poroča iz Petrograda: Nova vlada je poslala na vse fronte armadno povelje, s katerim prepoveduje aktivno delavnost in odreja, da se morajo povelja armadnih poveljstev predlagati njej v potrdilo.

Vojaški odbori razpuščeni.

Rotterdam, 28. nov. Reuter poroča iz Petrograda: Ljening in Trockij sta odredila, da se morajo razpustiti vsi vojaški odbori. Delegati socialistične stranke na fronti podpirajo ta ukaz. Člane odborov, ki bi se upirali ukazu, bodo zaprli. Boljševiki trdijo, da so stali vojaški odbori pod vplivom ententinih kapitalistov.

Oklic vojakom.

»Pravda« je objavila 23. t. mes. oklic, ki slove: Vlada je ponudila premirje. Vojaki soglasno zahtevajo mir, a zdi se, da žele generali boj. Duhonin, ki ni hotel uvesti pogajanj o premirju, je odstavljen. Vojaki! Vojaki! Če želite, da se vojska nadaljuje, branite Duhonina; če pa želite miru, podpirajte z vso silo svet ljudskih komisarjev.

Trockij grozi Angležem z represalijami.

Petrogra, 28. nov. (K. u.) Reuter: Trockij je pisal angleškemu veleposlaniku Buchananu, naj takoj izpuste dva v Angliji internirana Rusa. Grozi z represalijami angleškim podanikom, če bi njegovi zahtevi angleška vlada ne ugodila.

Volitve v konstituanto.

Amsterdam, 28. nov. (K. u.) Reuter: Volitve v konstituanto so se danes zaključile: v Petrogradu je polovica volilcev volilo. Pretežna večina petrogradske posadke drži z boljševiki.

Amsterdam, 26. nov. (K. u.) »Daily Telegraph« je poročal iz Petrograda: Boljševiki so zapovedali iztrgati iz vogalov letake socialistov in drugih strank. Vojaki so zagrozili, da bodo z bajoneti konstituanto razgnali, če ne dobe boljševiki večine.

Shodi vojakov za Ljeninga.

Stockholm, 28. novembra. Na 31 shodih so vojaki izrazili svoje zaupanje Ljeningu.

Odstop Ljeninga in Trockega?

Stockholm, 28. novembra. »Den« je poročal: Ljening in Trockij nameravata odstopiti, ker sta se pričela, da se je vlada boljševikov utrčila. Vlado bo prevzel sovjet, dokler ne napravi reda konstituanta.

Bojševiki se utrjujejo.

Köln, 28. novembra. »Kölnische Ztg.« je poročala: Zdi se, da se vlada boljševikov polagoma utrjuje. Odločnost njih voditeljev dokazuje, ker so objavili tajne pogodbe, dasi so grozili v Parizu in v Londonu. Nemci so večkrat izjavili, da se v notranje ruske zadeve ne nameravajo vti-kati. Ako se pokaže, da je petrogradska vlada dovolj močna uveljaviti svojo voljo, se samoposebi pojasni važno vprašanje, če je sposobna, da se pogaja. Ako se združi z močjo volja do miru, ne vemo, zakaj bi se ne mogli pogajati z vlado boljševikov tako, kakor z vsako drugo vlado.

Rotterdam, 28. novembra. »Daily News« so poročale: Boljševiki v ustavodajni dumi ne bodo imeli absolutne večine, a tvorili bodo najbrže najmočnejšo stranko, kor se ostale socialistične stranke cepijo v prave skupine.

Nova demokratska stranka.

Amsterdam, 28. novembra. Neki tukajšnji list je poročal 25. novembra iz Petrograda: Na kongresu zastopnikov mest in zemstev so sklenili, da ustanove novo demokratsko strankarsko organizacijo s sledečim programom: 1. Protest proti prisilnosti moči po boljševiki. 2. Konstituenta se smatra za edino predstaviteljico oblasti. 3. Ponove se vse svobodne. 4. Zemlja in posest se izroči agrarnim odborom. 5. Pospešijo naj se mirovna pogajanja.

Kaledin.

Amsterdam, 28. nov. (K. u.) Petrogradski poročevalec »Morningpost« upa vse od Kaledina, ki je dober prijatelj zaveznikov in bo z njimi sodeloval. Zlato ruske države je v njegovih rokah, gospodari tudi najrodovitnejši zemlji. Ozemlje pri Donu, velik del male Rusije, dežele ob spodnji Volgi in Turkestan so združili v »Jugovzhodno Unijo«. To ozemlje preskrbuje celo Rusijo z živili.

Moskovski poštni uradniki aretirani.

Curih, 28. nov. »Tempe« je poročal: Na povelje boljševikov so zaorli v Moskvi vse pošne in brzojavne uradnike, ker so širili vznemirljive vesti.

Odstop ruskega veleposlanika v Washingtonu.

Amsterdam, 28. nov. (K. u.) »Central News« poroča iz Washingtona 25. novembra: Tukajšnji ruski veleposlanik je odstopil.

Kavkazija odpadla od Rusije.

Stockholm, 27. nov. »Svenska Telegram Byran« poroča iz Haparande: Kakor pišejo »Izvestja«, se je Kavkazija že odtrgala od Rusije in ustanovila lastno vlado in izvolila v parlament 40 socialistov, med njimi imajo socialisti samo enega zastopnika. V deželi je popoln mir.

Ukrajinska republika.

Rotterdam, 28. nov. »Daily Chronicle« je poročal 25. t. m. iz Petrograda: V Kijevu vlada ukrajinska rada, ki je razglasila ukrajinsko republiko. Vsa upravna mesta upravljajo Ukrajinci; ruske liste so zaplenili. Rada je razglasila 20. t. m. manifest, ki je proglasil ljudovlado, proglasil za državno lastnino vsa zasebna posestva, kakor tudi posestva samostanov in države in sklicala postavodajalen zbor Ukrajine za 28. januarja.

Alandski otoki.

Stockholm, 28. novemb. Prebivalstvo Alandskih otokov namerava, da se po vojski pridruži švedski. Švedskemu kralju so že poslali Alandžani addresso z več tisoč podpisi.

Strahovlada na Finskem.

Kodanj, 28. novembra. (K. u.) Iz Haparande: Delati so tuintam zopet pričeli, a mirno še ni. Rdeča garda vlada s silo. O sestavi koalicijske vlade se še niso zedinili.

Carjeva hči pobegnila.

Bern, 28. novembra. Havas: Velika kneginja Tatjana, druga hči bivšega carja, je pobegnila iz Sibirijske. Čez Japonsko se prepelje v Ameriko.

Veliki knez Mihael ujet.

Berlin, 28. novembra. »Vossische Zeitung« je poročala iz Curiha: Veliki knez Mihael je zaprt v zavodu Smolna. Bivši državni vojni podtajnik se nahaja v hišnem zaporu.

Poljaki strogo nevtralni.

Stockholm, 28. novembra. Petrogradski najvišji vojaški odbor je pozval poljske vojaške oddelke in vse Poljake, ki služijo v ruski armadi, naj ostanejo strogo nevtralni in naj se kot inozemci ne vmešavajo v notranje ruske zadeve.

Lokve. Čast. g. Peter Butkovič, župni upravitelj, se je že vrnil med nas. Le malo družin je še doma, ki popravljajo stanovanja za zimo; veliko pa se jih ne bo še vrnilo, ker so hiše preveč razkopane. — Stalno so še doma: družina Winklerjeva, Tomajčeva, Pirčkova, Jurčeva, Juškova, Ukova (Filip), Štefanova, Tinčkova, Čar-gova, Štefajeva, Nadskrijske obe, Nara-

vanska, Vitrnji. Mašo v cerkvi bomo v kratkem imeli, ker je tudi cerkovnik že tu. Pošto imamo v Čepovanu. Zato prosimo vse Lokvarje in znanke, da nam semkaj pišejo. Vseh duš je danes nekaj čez devetdeset.

Razna poročila

V kvotno deputacijo

je izvolila gosposka zbornica barona pl. Čezdika, dr. Baernreitherja, dr. Siegharta, dr. Koritovskega in Rhomberga.

Imenovanje velikič županov na Hrvatskem

Hrvatski kralj je imenoval za velike župane: predsednika sodišča v Varaždinu Josipa Križa za veliko županijo Modruškega; poslanca Ljuba pl. Bačiča za veliko županijo Zagreb; mestnega senatorja v Zagrebu dr. Vasilija pl. Ploščevića za veliko županijo Požeja; Franca grofa Kulmerja za veliko županijo Varaždin.

Mirovni pokret v Angliji

Amsterdam, 28. nov. Z dne 28. novembra so razdelili v Angliji na tisoče oklice, ki pozivajo angleški narod, naj pritiska na vladu, da Anglija sklene takoj premirje. Sporazum ne more več vojske dobiti, ker se s hitro pomočjo Amerike ne more računati. Angleška vlada je prepovedala kritične oklice in je uvedla preiskavo, da dobi povzročitelje.

Gospodarska volja sporazuma proti Švici

Geni, 28. nov. »Nation« je poročal, da se pripravljajo sporazumi na napad proti gospodarski nevtralnosti Švice.

12.500 ton potopljenih

Berlin, 28. novembra. (K. u.) V angleškem kanalu je naš podmorski čoln zopet potopil 12.500 ton.

Dnevne novice.

+ Kamniška meščanska korporacija za deklaracijo. Odbor meščanske korporacije kamniške, ki združuje vse meščanske hišne posestnike mesta Kamnik, je v svoji seji dne 26. novembra 1917 soglasno sklenil sledečo izjavo: V dobri vednosti mnenja in narodne zavednosti kamniških meščanov brez razlike političnega mišljenja odobrujemo navdušeno v imenu ogromne večine meščanov-korporacijskih opravičencev deklaracijo jugoslovanskih poslancev na Dunaju od dne 30. maja 1917 kot res resnični in veren izraz prave in neomajne narodove volje in narodovega stremeljenja po svobodi in neodvisnosti ter se zaupljivo zanašamo na to, da bodo vsi naši državni poslanci zastavili vse svoje sile v doseg našega vzvišenega narodnega cilja. Pozdravljamo in zahtevamo združenje vseh naših političnih strank v enotno in močno falango za priobitev državne ujedinenja Jugoslovancev pod habsburško krono in strogo obsojamo vsak razkol. Pridružujemo se vsem plemenitim prizadevanjem za doseg skorajšnjega miru in smo hvaležni vsakomur, ki v to svrhu kaj uspešnega stori. — V Kamniku, dne 27. novembra 1917. — Meščanska korporacija. Načelnik: J. Koschier.

+ Za jugoslovansko deklaracijo so se v kamniškem okraju izjavile še tele občine: Loka, Dob, Špitalč, Zupanje njive, Paloviče, Šmartin, Podhruška, Tunjice, Rašica, Brezovica. Podale so sledečo izjavo: Občinski odbor soglasno in navdušeno pozdravlja deklaracijo naših poslancev v državnem zboru z dne 30. maja za združeno Jugoslavijo pod žezlom Habsburžanov. Vsi kot en mož hočemo stati za našimi poslanci in zastaviti vse svoje moči, dokler ne bomo združeni v samostojni jugoslovanski državi. — Zahtevamo tudi, da so zastopniki raznih strank v teh resnih časih, ko se gre za našo bodočnost, edini in se ogibljuje vsakega strankarskega boja. Vsi naj imajo pred očmi visoki cilj združene Jugoslavije. S hvaležnostjo tudi pozdravljamo mirovno prizadevanje Nj. Svetosti, sv. očeta Benedikta XV., da naj se že skoro konča to strašno klanje in se sklene pravičen mir za vse narode.

+ Selca za jugoslovansko deklaracijo. Občinski odbor Selca je odposlal sledečo izjavo: Slavni Jugoslovanski klub! Dunaj. Popolnoma smo uverjeni, da je vsaka zavedna slovenska občina odločno za jugoslovansko deklaracijo z dne 30. maja t. l. Ker pa naši narodni nasprotniki na Dunaju in drugod tega nočejo priznati, zato čutimo dolžnost, da Vam kot ljudski zastopniki selške občine, zbrani pri občinski seji, izrazimo popolno zaupanje ter se javno in soglasno pridružujemo neupogljivi zahtevi po samostojni in svobodni jugoslovanski državi pod habsburškim žezlom. Radujemo se posebej složnosti slovenskih strank, ki se hočejo v edinstvi s prevzvišenim g. knezoškofo skupno boriti, dokler se ne uresniči velika oporoka nepozabnega nam dr. Kreka. Zato odločno protestiramo proti »razdružitvi« S. L. S. z dne 22. nov. 1917 ter zahtevamo, da se S. L. S., slone-

ča na neomajnih temeljih naših katoliških shodov, kar najhitreje zopet poživiti ter pod novim načelstvom še bolj kot doslej tesno združuje vse stanovne katoliškega slovenskega ljudstva, da tako v zvezi z drugimi strankami odločno in zaupno sodeluje v Jugoslovanskem klubu. — Jugoslovanskemu klubu izražamo najgloblje sožale ob prerani smrti največjega Jugoslavenca dr. Kreka. — Končno hvaležno pozdravljamo mirovno delovanje Nj. Svetosti papeža Benedikta XV. in Nj. Veličanstva cesarja Karla I. Naj Bog blagoslovi njih delo, da skoraj dosežemo trajen mir na temeljih pravice in ljubezni. — Županova Selca, dne 25. novembra 1917. — Fr. Šmid, župan.

+ Zagorje na Krasu za deklaracijo. Občinski odbor občine Zagorje na Krasu izjavlja v svoji seji dne 25. nov. 1917. sledeče: 1. Odobrujemo in pozdravljamo združenje vseh poslancev v enem klubu. 2. V polnem obsegu se pridružujemo maščinski deklaraciji. 3. Izrekamo našemu naročeno mislečemu in apostolskemu knezoškofo svojo zahvalo, ker je združil vse naše politične stranke za složno delo na narodni podlagi. 4. Izrekamo željo po skorajšnjem sporazumnem miru na podlagi načel Benedikta XV. in našega ljubljene cesarja Karla I. 5. Izrekamo Jugoslovanskemu klubu svojo najgloblje sožale ob britki izgubi največjega Slovenca dr. Kreka. V njegovem duhu naprej do zmage! Županstvo občine Zagorje na Krasu. M. Fatur, župan.

+ Leskovec pri Višnji gori za deklaracijo. Tukajšnji občinski odbor soglasno in navdušeno pozdravlja deklaracijo naših poslancev v državnem zboru z dne 30. maja t. l. za združeno Jugoslovenijo pod žezlom Habsburžanov. Vsi kot en mož hočemo stati za našimi poslanci in zastaviti vse svoje moči, dokler ne bomo združeni v samostojni jugoslovanski državi. Zahtevamo tudi, da so zastopniki raznih strank v teh resnih časih, ko se gre za našo bodočnost, edini in se ogibljuje vsakega strankarskega boja. Vsi naj imajo pred očmi visoki cilj združene Jugoslavije! S hvaležnostjo tudi pozdravljamo mirovno prizadevanje Nj. Svetosti sv. očeta Benedikta XV., da naj se že skoro konča to strašno klanje in da se sklene pravičen mir za vse narode. — Občinski odbor v Leskovcu pri Višnji gori dne 25. nov. 1917. — M. Perne, župan.

+ Črnuče za deklaracijo. Občinski odbor na Črnučah se je izrekel za jugoslovansko deklaracijo.

+ Hočejo razreznega boja. Dr. Šusteršič je izstopil iz Jugoslovanskega kluba in bežal pred S. L. S., ki mu je dala mandat, mesto dež. glavarja kranjske vojvodine in toliko časa zaupa častno mesto voditelja. Toda bežal je tudi pred načeli S. L. S., s tem, da je prišel v narretju za načeli S. L. S. z razprednim bojem. V ta namen je ustanovil dve stranki: takozvano Slovensko Kmečko stranko in stranko obrtnikov, delavcev in meščanov za mesta in trge. Vsak volilni boj mu je prinesel že take stranke, ki so izginile kar čez noč brez sledu. Razredni boj, izigravati starove drugega proti drugemu pri nas na Slovenskem, kjer smo vsi — s tako malimi izjemami — izšli iz kmečkih domov, to je demagoško najhušne vrste. To je voda na mlin socialne demokracije, ki je uvedla razredni boj in vedno izigravala delavca proti kmetu. Pri nas nimamo veletrgarcev v smislu čeških, nemških, mažarskih, poljskih, ruskih, rumunskih, italijanskih latifundistov.

S. L. S. je v smislu svojih katoliških načel ljudska stranka, ki hoče pravične socialne reforme našega kmečkega, delavskega in obrtniškega vrstanja. Da so poslanci, ki so ostali zvesti S. L. S. res pravi ljudski poslanci, kaže jasno vse njihovo delo v zboru za našega kmeta, delavca in obrtnika. Proč z demagoštvom in obliki kmečkih in meščanskih strank. Ohranimo prapor prave kat. narodne ljudske stranke čisti in neomajne z evanl. Vsi na delo za srečo, močeno S. L. S., koji je polnopravni dr. Krek.

+ Stašiče štajerskih somišljenikov. Poročajo nam: Bolelo, zelo nas je bolelo, ko smo slišali o tem prepiru. Nikdar še ni bilo tako potreba edinstva, kakor sedaj v tem kritičnem času, toda namesto edinstva — razkol. Noravnost presenetilo pa nas je poročilo o izstopu dr. Šusteršiča in Jakliča iz Jugoslovanskega kluba. Skoraj nismo mogli tega verjeti. Kakor hitro smo pa zvedeli, da je to žalihog bridka resnica, smo tudi ta korak teh dveh poslancev najostreje obsodili vsi Slovenci brez razlike stanu in stranke. Vsi smo edini v tem, da je dr. Šusteršič storil s tem naši stvari veliko škodo, in tega njegovega koraka ne moremo dovolj ostro obsoditi. Sicer se ne bojimo, da bi s tem stranka razpadla. Organizirali se bomo tem tesneje ter šli po poti, ki nam jo je začrtal naš na velike nepozabni dr. Krek ter za našim voditeljem veletrgarcem dr. Korošcem. Še celo nekako večjo odpornost silo čutimo v sebi ter hočemo še intenzivneje delovati za našo stvar. Upamo, da tudi »Slovenec« stori svojo dolžnost še v naprej ter ostane naše glasilo ter naš priljubljeni list. Tako je tudi prav. Več je stranka kakor par oseb.

Osebe bodo izginile, stranka in njene ideje ostale. Kličemo torej štajerski Slovenci: »Novo prerojena Slovenska Ljudska Stranka pod novim vodstvom in njeno glasilo »Slovenec« naj živita, naj delujeta za korist slovenskega naroda, ne pa za osebne koristi!«

+ Cesar je dovolil ustanovitev ministrstva za javno zdravje. Dozdaj so zdravstvene zadeve pripadale večinoma notranjemu ministertvu.

+ Dežonim zakonom se nakaže za leti 1917 in 1918 iz državnih sredstev, in sicer: Kranjski 2.246.320 kron, Koroški 2.292.530 kron, Štajerski 7.258.970 kron, Trstu 1.178.360 kron, Istri 773.590 kron, Goriški-Gradšćanski 589.860 kron, Dalmaciji 742.940 kron.

+ Odlikovan je z viteškim križem Franc Jožefovega reda z vojno dekoracijo veroučitelj na državni gimnaziji v Kočevju g. Franc Watzl.

+ Draginjske doklade duhovščini. Z Dunaja: Državni zakonik je danes razglasil odredbo ministrstva za uk in bogocastie, s katero se dovolijo katoliški duhovščini, kakor tudi grško-pravoslav. duhovščini, če so plačani iz verskega zaklada ali iz državnih sredstev, doklade v isti meri, v kakršni so se določile z ministrsko odredbo z dne 14. julija 1917 po razpredelnici za I. vrsto.

+ Zopet nesreča z bencinom. Juvandž Jera, 54 let stara delavčeva žena iz Podreč št. 1, je dne 24. t. m. zvečer prilivala svetilki petroleja, ki ga je bila pomešala z delom bencina, da bi imela več te danes tako dragocene svetilne tekočine. Ker je pa imela steklenico preblizu ognja, se je bencin vnel, nakar je steklenica eksplodirala ter je plamen bušnil vanjo, tako da se je težko opekla po obeh nogah.

+ Stavka telefonistini v Budimpešti. Dne 28. t. m. zjutraj so v Budimpešti pričeze vse telefonistinj stavkati; ob 1. uri popoldne so zopet poslovale, ker so njih zahteve sprejeli.

+ Nov mohamedanski list v Bosni. Šerif efendija Arnautovića prične izdajati s 1. jan. 1918 nov list za mohamedance v Bosni.

+ Smrtina kora. Umrli je v Trstu g. Josip Benuzzi, uradnik višjega urada za Istro. — V Trstu je umrl Franc Perat, sprevodnik državne železnice. — V Gradcu je umrla soproga okrajnega sodnika gospa Ana Semčar.

+ Svarilo. Brezvestni agenti nabirajo kljub uradni prenovi naročnike na knjigo »Feldbrüder« (Pima z bojšča), ki izhaja v založbi Jerö Horvatha v Budimpešti, Febrvar t. l. in ki se raznečava, ker ker znano, v Avstriji po drugem imenem; pri tej briljantni izdaji dobiti agenti denar pod pretvezo, da se za istega rakunijo početi na korist vojne preskrbe čim preje ustavi, orozarja se občinstvo na označeno natančneje agentov s pristavkom, da bi bilo take slučaje takoj naznaniti najbližji varnostni oblasti.

+ V dveh mesecih zaslužil 400.000 K. Lastnika tvrdke Maksimilijan Freund na Dunaju so zaprli. V 2 mesecih sta raznečala za 1.453.000 K slabega nadomestila za čaj. Zaslužila sta »malenkost« 400.000 kron.

Pr morske novice.

Kako izgleda št. Andrež pri Gorici. Po zavzetju goriškega mesta po naših junakih je že mnogo njih obiskalo mesto Gorico in njega okolico, vendar nisem še opazil, da bi kdo opozoril na najbolj razdejano občno št. Andrež. Slika sosednje občine Šempeter se povsem ujema z ono razdejanega št. Andreža. Edina tolažba za občinarje te občine je, da izgleda neno polje do Mirenske ceste najboljše. Tedaj pripravno za takojšnje obdelovanje. Medtem ko to druga polja proti Vrtojbi in Orehovljem več ali manj po jarkih in podzemeljskih duplinah vsa razorana. Vas št. Andrež — kratko povedano — je sama razvalina. Le pod bregom na Rojicah je nekaj hiš in poslopij precej dobro ohranjenih. Nekdaj krasna, nova cerkev je vsa razdejana. Marmor vseh oltarjev je popolnoma izginil, enako orgle. V župnišču in okrog župnišča je vse polno podzemeljskih vhodov. Tu in skoro po vsem št. Andrežu je nebroj raznega streliva. Še celo pisarna — kolikor je je — pod podrtim stropom je napolnjena z raznim blagom. Na vse strani — celo do Soče — peljejo lepe, gladke in ravne ceste. Okrajno glavarstvo je obilubilo, da vse potrebno ukrene v pravem času, da se delavno ljudstvo kmalu vrne v te kraje. — J. K.

Dobra kuharica, srednje starosti, izurjena v gospodinjstvu in ki ima tudi veselje do poljskega dela, išče službo v kakem župnišču ali pri kaki samski osebi. Ponudbe sprejema Posredovalnica za goriške begunce v Ljubljani.

Ljubljanske novice.

+ Odlikovano usmiljenke. Cesar je podelil srebrni zaslužni križec s krono na

traku hrabrostne svetinje usmiljenim sestram sv. Vincencija Pavlanskega v Ljubljani, dodeljenim vojni bolnišnici 130, Ivani Demšar, Alojziji Ulčar in Mariji Zakelj.

Ij Mesarski pes je ugriznil v desno nogo Ano Brinovec, omoženo delavko Polakove tovarne, stanujočo na Selu št. 29, ko je šla po slanino k mesariju Ivanu Starinu na Glincah. Ker trgovina spredaj ni bila odprla, je morala iti čez dvorišče, navede, da je tam priklenjen pes, ki se je zaletel vanjo.

Ij Prodaja premoga. Od 30. novembra naprej se bode oddajal premog za kuho, in sicer na rumene izkaznice, katero mora stranka podpisati s praviim imenom. Trgovci se opozarjajo, da strogo pazijo na rimske številke in številko v krogu, ker smejo oddajati premog le na številke, katere imajo določene po objavljenem redu. Na vsak odrezek št. 1 rumene izkaznice, katerega odreže trgovec, se dobi 50 kg premoga za 3 K. Stranke se opozarjajo, da se strogo drže objavljenega reda, ker se po končani prodaji premoga ne bode več oddajal na 1. odrezek. — Na izkaznice za I. okraj se dobi premog pri gosp. Strupiju, Radeckega cesta 14, na izkaznice št. 1 dne 30. nov., št. 2 dne 1. decembra, št. 3 dne 3. dec., št. 4 dne 4. decembra, št. 5 dne 5. dec., št. 6 dne 6. decembra, št. 7 dne 7. dec., in sicer s črko A do K dopoldne, L do 2 popoldne. — Na izkaznice za II. okraj se dobi premog: a) pri g. Pleško, Hrenova ulica 12: na izkaznice št. 1 dne 30. nov., št. 2 dne 1. dec., št. 3 dne 3. dec., št. 4 dne 4. dec.; pri g. Komariju, Krakovska ulica 13: na izkaznico št. 5 dne 30. nov., št. 6 dne 1. dec., št. 7 dne 3. dec., št. 8 dne 4. dec.; c) pri gosp. Richterju, Trnovska ulica: na izkaznice št. 9 dne 30. nov., št. 10 dne 1. decembra, št. 11 dne 3. dec., št. 12 dne 4. dec., in sicer stranke s črko A do K dopoldne, s črko L do 2 popoldne. — Na izkaznice za III. okraj se dobi premog: a) pri g. Richterju, Trnovska ulica: na izkaznice št. 1 dne 5. dec., št. 2 dne 6. dec., št. 3 dne 7. dec., št. 4 dne 10. dec., št. 5 dne 11. decembra; pri g. Hrovatinu, Mala čolnarska ulica 4: na izkaznice št. 6 dne 30. nov., št. 7 dne 1. dec., št. 8 dne 3. dec., št. 9 dne 4. dec., št. 10 dne 5. dec., št. 11 dne 6. dec., in sicer stranke s črko A do K dopoldne, s črko L do 2 popoldne. — Na izkaznice za IV. okraj se dobi premog v mestnem skladišču pri Narodnem domu, in sicer proti plačilu na magistratu, srednja hiša, pritličje. S tem potrdilom se dobi premog na izkaznico št. 1 in 2 dne 30. nov., št. 4, 5 in 6 dne 1. dec., št. 7 in 8 dne 3. dec., št. 9, 10 in 11 dne 4. dec., št. 12 in 13 dne 5. dec., št. 14 do 19 dne 6. dec., in sicer stranke s črko A do K dopoldne, s črko L do 2 popoldne. — Na izkaznico za V. okraj se dobi premog: a) pri gosp. Lampretu, Kolodvorska ulica: na izkaznico št. 1 dne 30. nov., št. 2 dne 1. decembra, št. 3 dne 3. dec.; b) pri g. Schifferju, Dovožna cesta 4: na izkaznico št. 4 dne 30. nov., št. 5 dne 1. dec., št. 6 in 7 dne 3. dec., št. 8 dne 4. dec., št. 9 in 10 dne 5. dec., št. 11 do 15 dne 6. dec., in sicer stranke s črko A do K dopoldne, s črko L do 2 popoldne. — Na izkaznice za VI. okraj se dobi premog: a) pri g. Požlepu, Komenskega ulica 21: na izkaznice št. 1 dne 30. nov., št. 2 dne 1. dec., št. 3 dne 3. dec., št. 4 dne 4. dec., št. 5 dne 5. dec., št. 6 dne 6. dec.; b) pri g. Uherju, Slomškova ulica 12: na izkaznice št. 7 do 13 29. nov., in sicer stranke A do K dopoldne, s črko L do 2 popoldne. — Na izkaznice za VII. okraj se dobi premog: a) pri g. Tavčarju, Dunajska cesta (Bežigrad): na izkaznice št. 1 dne 30. nov., št. 2 dne 1. dec., št. 3 dne 3. dec., št. 4 dne 4. dec., št. 5 dne 5. dec., št. 6 dne 6. dec., št. 7 dne 7. dec., št. 8 do 11 dne 10. dec., in sicer stranke s črko A do K dopoldne, s črko L do 2 popoldne. — Na izkaznico za VIII. okraj se dobi premog: a) pri gosp. Karbl-nu, Selo: na izkaznice št. 1 dne 30. nov., št. 2 in 3 dne 1. dec.; b) pri g. Zdravju, Ahacljeva cesta 10: na izkaznice št. 4 dne 30. nov.; c) pri g. Hribarju, Bohoričeva ulica 33: na izkaznice št. 5 dne 30. nov., št. 7 dne 1. dec., št. 8 dne 3. dec., št. 9 dne 4. dec.; d) pri g. Trdinu, Slomškova ulica 21: na izkaznice št. 10 in 11 dne 30. nov., št. 12 dne 1. dec.; e) pri g. Uherju, Slomškova ulica 12: na izkaznice št. 13 in 14 dne 1. dec., in sicer stranke s črko A do K dopoldne, s črko L do 2 popoldne. — Na izkaznice za IX. okraj se dobi premog: a) pri g. Pleško, Hrenova ul. 12: na izkaznice št. 1 dne 5. dec., št. 2 dne 6. dec., št. 3 dne 7. dec., št. 4 dne 10. dec., št. 5 do 7 dne 11. dec., in sicer stranke s črko A do K dopoldne, s črko L do 2 popoldne. — Na izkaznice za X. okraj se dobi premog pri g. Uherju, Slomškova ul. 12: na izkaznice št. 1 dne 3. dec., št. 2 dne 4. dec., št. 3 dne 5. dec., št. 4 dne 6. dec., št. 5 dne 7. dec., št. 6 dne 10. dec., št. 7 dne 11. dec., št. 8 do 14 dne 12. dec., in sicer stranke s črko A do K dopoldne, s črko L do 2 popoldne.

Ij Naša se je srebrna ura s srebrno verižico. Kdor jo je izgubil, naj se oglasi v trgovini K. Treo, Počararjev trg 1.

Ij Oddaja sadja za I. in II. uradniško skupino. Stranke, ki imajo izkaznice I. in II. uradniške skupine, dobe sadje po znižani ceni v petek, dne 30. nov. dopoldne na Ledini v Komenskega ulici. Določeno je ta-le red: I. uradniška skupina od 8. do 9. ure št. 1 do 200, od 9. do 10. ure št. 201 do 400. II. uradniška skupina od 10. do 11. ure dopoldne. Vsaka oseba dobi 1 kg. Kilogram stane 60 vin.

Ij Oddaja sadja na rdeče in rumene A izkaznice. Stranke z rdečimi in rumenimi izkaznicami, zaznamovani s črko A, prejmejo sadje po znižani ceni v petek, dne 30. t. m. popoldne na Ledini v Komenskega ulici. Od 2. do 3. ure pridejo na vrsto stranke z rdečimi A izkaznicami, od 3. do 4. ure stranke, ki imajo rumene A izkaznice. Vsaka oseba dobi 1 kg. Kilogram stane 60 vin.

Ij Krompir za VI. okraj. Mestna aprovizacija bo oddajala krompir strankam VI. okraja v petek, dne 30. t. m. in v soboto dne 1. decembra iz svojega skladišča pri Mühleisnu na Dunajski cesti. Določen je tale red: v petek dne 30. t. m. od 2. do 3. ure popoldne št. 1—150, od 3. do 4. ure št. 151—300, od 4. do 5. ure št. 301—450. V soboto dne 1. decembra od 8. do 9. ure dopoldne št. 451—600, od 9. do 10. ure št. 601—750, od 10. do 11. ure št. 751—900, od 2. do 3. ure pop. št. 901—1050, od 3. do 4. ure št. 1051—1200. Vsaka oseba dobi 5 kg, kilogram stane 30 vin.

Ij Kostanj. Stranke, ki žele nakupiti jedilnega kostanja, naj se zgledajo v uradu mestne aprovizacije na Poljanski cesti 13, kjer dobe v to potrebne nakaznice.

Ij Ušel je 13letni deček Ludvik Štefančič, doma iz Ljubljane. Kdor kaj o njem ve, naj to sporoči bližnji orožniški postaji.

Darovi.

— Drugi izkaz darov za pogorelece na Koroški Beli. Sitarška zadruga Stražišče 40 K. Zbirka Jožefa Anžič pri Sv. Joštu 40 K. Jos. Hafner, Ljubljana, Mestni trg, 60 K. Županstvo Sodražica 20 K. Hranilnica Sodražica 40 K. Fran Traven, žup., Sodražica, 20 K. Jož. Očepek, žup., Ovsice, 20 K. Uprava »Slovenca« 65 K. Podžupanstvo Stržišče-Hudajužna 134 K. Ivan Kregar, pasar v Ljubljani, 10 K. I. del. konsumno društvo Jesenice 100 K. Zbirka Jeseniških gospej 830 K. Alb. Rupnik, učiteljica, 7 K. Fr. Hiti, c. kr. vojni kurat, 40 K. S. Dolar, prof. v Kranju, 10 K 80 vin. Franc Černe, fužine pri Ljubljani 6 K. Fr. Lipah, Dobrunje 5 K. Alojzij Kummer, župnik v pok., Kranj, 5 K. Spravnina Antona Koritnik, Kranj, 100 K. I. D. Predvor, 20 K. Fr. Kajdiž, kaplan, Kranjska gora, 10 K. Ana Hutter, Globasnica, Kor., 70 K. A. Rovšek, okr. stražmojster, 20 K. Kapucinski samostan v Šofji Loki 218 K. Fr. Sedej, kaplan, Polhov gradec, 30 K. Kmetška posojilnica Vrhnika 50 K. Družba Marije Milostljive, Trst, 30 K. Neimenovan Zapože 17 K. Fr. Škrabar, Višnja gora 50 K. Uprav. ništvo »Slov. Narod« 80 K. Jož. Novak, zidarski mojster, Jesenice, 4 K. Eksc. dr. Fr. B. Sedej, knez nadškof goriški, 100 K. Županstvo Šmihel na Notranjskem 60 K. Janko Mlakar, prof., Ljubljana, 20 K. Hranilnica in posojilnica, Vrhnika 50 K. P. Salvator Zobec, Ljubljana, 30 K. Obleka in perilo: Nunki samostan Škofja Loka, župnija Preloka in Jesenice. Župnije: Predvor 202 K, žabnica 51 K 80 vin. Ribno 110 K. Kovor 112 K, Sora 202 K 42 vin.

Mirna 225 K 25 vin. Črni vrh nad Idrijo 100 K. Borovnica 280 K. Vič 50 K. Goriče 40 K. Predoslje 100 K. Velesovo 125 K. Zalilog 100 K, Naklo 124 K. Stopiče 80 K. Novo mesto 24 K. Zelimlje 24 K. Sostro 50 K. Brusnice 130 K 6 vin. Mengeš 50 K. St. Gothard 19 K. Sv. Helena 170 K. Unec 62 K. Zapože 61 K. Kropa 55 K 86 vin. Sodražica 210 K. Podgrađe 7 K 60 vin. Špitalič 20 K. Preska 50 K. Ovsice 45 K 72 vin. Košana 80 K. Idrija 86 K. Ljubno 90 K. Železniki 72 K. Voglje 320 K. Lučane 20 K. Ustje 14 K. Nemška Loka 15 K 70 vin. Zgornji Tuhinj 40 K. Tržič 200 K. Sela 24 K. Črni vrh pri Polhovem gradu 24 K 66 vin. Srednja vas v Bohinju 140 K. Stara Oselica 60 K. Poljane 100 K. Šmarjeta pri Telenbergu Kor. 40 K. Truške, Istra, 88 K. Zagradec 100 K. Cerklje 115 K. Mokronog 75 K. Kopanj 70 K. Kolovrat 71 K 94 vin. Črmošnjice 60 K. Ježica 15 K. Jesenice 1087 K. Dobrič 374 K. Radomlje 30 K. Senčur pri Kranju 200 K. Smlednik 243 K. Horjul 210 K. Spodnji Log v Kočevju 30 K. Korkra 16 K. Svibno 40 K. Mavčiče 105 K. Sv. Trojica 76 K. Sava 20 K. Dob 45 K. Bled 210 K. Tomišelj 30 K. Polšnik 100 K. Radeče 38 K 82 vin. Češnjice 10 K. Gotenica 20 K. Vrabče 15 K. Trnovo na Notranjskem 259 K. Polje pri Ljubljani 100 K. Sv. Katarina 20 K. Smlednik 16 K. Šmartno pri Kranju 62 K. Dobropolje 60 K. Toplice 80 K. Šentjurje 45 K. — Skupaj 35.623 K 29 vin. Najpriznatejša zahvala blagim darovalcem.

Album razrušene Gorice in različne razglednice podrtje Gorice. Velika zaloga tiskanih kart za 15—18 in 20 K za 100 komadov. Naročila se prosijo na naslov: **ANTON PFARTOT, Gradec, Roseggerhaus**

Ročni voziček

(ciza) se prod. Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 3094.

Učenka

s primerno šolsko izobrazbo se sprejme v trgovino s steklom in galanterijskim blagom. Stanovanje in hrana v hiši. Prednost imajo sirote in deklice z dežele. Naslov pove uprava »Slovenca« pod št. 3093, ako znamka za odgovor.

Hlapec-kmetovalec

Rabim dobrega hlapca k paru konj, ki mora znati voditi ali opravljati vsa kmetijska dela in biti več voznje po Ljubljani. Mesečna plača poletu 50 K, pozimi po 40 K. Nastop ob Božiču. Naslov se izve pri upravi »Slovenca« pod št. 3058, ako znamka za odgovor.

Proda se:

3001 sadnega mošta in tudi več, 1701 vinskega mošta, kakor tudi 7 ovac.

Vprašanja pod »Mošt« na upravo »Slovenca«.

Za Miklavža

naročite pri Jan. N. Jegliču, šol. vodji v Ljubljani, za svojega vojaka vezan izvod koledarja »Slovenski vojak«. Pošljite po nakaznici K 1:50 in prejmete ga poštne prosto. Boljšega darila mu ne morete omisliti.

Glasovirje,
planine
harmonije in
orhestrijone

S. Kmetetz
Ljubljana,
Kolodvorska ulica 26.

124

Dunajska tovarna klobas

ponudi tedensko večjo množino:

braunšvajgers
tirol. kmeč. klobas
bur. klobas
dun. salami.

3099

Vprašanja na: A. Tursa, Dunaj, XIV.,
Meiselstr. 25.

Nadomestilno

toaletno milo

parfimirano

v elegantnih kartonih,
fino opremljeno
ducent K 14:40.

Trgovci večji popust!

Dobiva se pri tvrdki

Milan Hočevar

Ljubljana,
Sv. Petra cesta 28

Kostanjev, hrastov in bukov les

kupi vsako množino franko vagon

Strojilna tovarna SAMSA & Co v Ljubljani.

Vpoštevajo se le pisane ponudbe z navedbo cen.

136

Ljudska posojilnica reg. zadruga z neom. zavezo v Ljubljani sprejema prijave na sedmo 5½% avstrijsko vojno posojilo

po objavljenih pogojih, tako da stane nominalnih K 100.—:

I. davka prosto 5½% amortizacijsko državno posojilo **K 91:54.** II. davka proste 5½% dne 1. avgusta 1926 vračljive državne zakladnice **K 94.—.**

Vrednostni papirji avstrijskega vojnega posojila se sprejmejo v **brezplačno** shrambo in upravo.

Podpisujte 7. avstrijsko vojno posojilo!

I. 5½% amortizacijsko državno posojilo po **K 92.—,**

odštevisi enomesečno obrestno bonifikacijo torej po **K 91:54;**

II. 5½% dne 1. avgusta 1926 povračljivi državnozakladni listi po **K 94.—**

Prijave sprejema po originalnih pogojih oficijelno subskripcijsko mesto

Kranjska deželna banka v Ljubljani.